A°. 1835. N°. 62.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 23 Mei.

FRANKFORT, den 18den Mei.

Van de Poolsche grenzen wordt den 6den Mei het volgende geschreven: De voorbereidingen tot de groote heirschouwing bij Kalisch worden ijverig voortgezet. Reeds in Februarij waren te Kalisch twee officieren der genie benevens 30 of 40 veteranen aangekomen, om het kamp af te bakenen en andere werken te ondernemen, waarmede zij wel in den loop dezer maand zullen gereed zijn, daar, naar men verneemt, de eerste Russische troepen, die aan de manoeuvres deel nemen, reeds in Junij zullen aankomen. Men begroot het getal troepen, die in het kamp zullen verzameld worden, op ongeveer 60,000 man, de Pruissen niet medegerekend. Er zijn te Kalisch en in den omtrek veldhospitalen opgerigt geworden, ruim genoeg om 6000 zieken te bevatten. Derzelver inrigting schijnt aan te duiden, dat de troepen verscheiden maanden in het kamp zullen bijeen blijven.

— Berigten uit Athene, tot den 3den April, melden het volgende: De krooning van Zijne Majesteit zal, naar men verneemt, daar geene der kerken daartoe groot genoeg is, op het plein, ten noorden stad, waar eerst de residentie zou gevestigd worden, plaats hebben. Er zijn zoodanige inrigtingen gemaakt, dat de plegtigheid geheel in het openbaar volvoerd kan worden, tot groot genoegen van het Grieksche publiek, hetwelk in deze zaak groot belang stelt. — Over de fraaije omstreken van Athene heeft de lente thans al haren luister uitgespreid. Jammer maar dat zij in dit gewest van zoo korten duur is en thans ook nog door koude winden minder aangenaam wordt gemaakt. — De diplomatieke wereld is eenige dagen in groote beweging geweest over het sluiten van een handelsverdrag met Oostenrijk. De onderhandelingen daarover zijn zoo geheim gehouden, dat niet eens de gezanten der drie beschermende mogendheden er iets van te weten kregen, waarover deze heeren eenigzins gebelgd schijnen geweest te zijn.

Tusschen de Grieksche en Duitsche soldaten te Athene hebben in den laatsten tijd gedurig twisten plaats gehad. Van woorden is het meermalen tot daden gekomen, en als de soldaten dan handgemeen waren, heeft het Atheensche gepeupel niet zelden partij voor de Grieken getrokken, zoodat de Duitschers dikwijls moesten te kort schieten. Den 1 April werden ook weder eenige Duitsche soldaten in den Woiwodenhof door een aantal Grieksche soldaten en burgers met stokken aangevallen. Daar de gendarmerie er zich ook nog, ten behoeve van hare landgenooten, in mengde, kwamen een tiental lanciers, die in dezen hof ingekwartierd waren, toesnellen, en joegen met hunne lansen den ganschen hoop, die wel honderd man sterk was, op de vlugt. Spoedig volgde er een aanmerkelijke oploop van volk en alle winkels werden gesloten; doch er kwamen weldra talrijke patroeljes; het volk werd aangemaand om een ieder naar zijn huis en zijne bezigheden te weder te keeren, en de militairen werden binnen de kasernen gehouden. Na verloop van twee uren waren de winkels weder open en was de rust volkomen hersteld. Zulke voorvallen kunnen niet anders dan verbittering tusschen de beide natiën te weeg brengen. Men meent, dat de Grieksche soldaten in 't geheim opgeruid worden. De overheid heeft echter zoodanige maatregelen genomen, dat de twisten zich niet ligt vernieuwen zullen.

In de nabijheid van Athene wordt druk gearbeid aan een groot kamp, waarin tegen den 1. Junij het grootste gedeelte der armee zal moeten verzameld zijn. De troepen zullen aldaar tot eenige dagen na den 21 Junij, den dag der krooning, verblijven.

MUNCHEN, den 17den Mei.

Onze stad werd gisteren namiddag om vier ure door eene vreesselijke uitbarsting verschrikt. In het begin meende iedereen, dat het eene aardbeving was, doch men vernam weldra, dat het kruidmagazijn in de lucht was gesprongen. Negen menschen hebben er het leven bij verloren en een aantal gebouwen zijn er grootelijks door beschadigd. Alleen de waarde der verbrijzelde vensters wordt op 100,000 fl. geschat. Het gewigt van het kruid, dat zich in het magazijn bevond, wordt door sommigen op 250 centenaars, door anderen op 100 centenaars, begroot.

Het kruid in het magazijn is in brand geraakt door eenen artillerist, *Stanislaus Schmitt* genaamd, gelijk blijkt uit eenen brief, door hem kort voor het ongeval aan zijnen kommandant geschreven. Volgens dien brief was hij zijn leven moede, omdat hij niet bevorderd, naar zijn begrip niet goed behandeld werd. Deze artillerist, de zoon van eenen schoolmeester, was vroeger student en als zoodanig traag en zonder uitzigten. Hij ging daarom tot den militairenstand over; maar bleef in dezen, wegens zijne traagheid, mede zonder bevordering. Het grievende onderscheid tusschen zijnen toestand en zijne verwachtingen heeft hem gebragt tot den wanhopigen stap, waardoor hij en acht ongelukkigen het leven verloren hebben.

PARYS, den 20den Mei.

De *Constitutionnel* behelst heden het volgende: « De heer *Audry de Puyraveau* is gisteren verschenen voor de commissie van de kamer der afgevaardigden, belast met het onderzoek der aanvrage om autorisatie tot vervolging, namens de kamer der pairs gedaan. De commissie werd door den heer *Sapey* gepresideerd. De heer *Audry de Puraveau* heeft geantwoord, dat hij aan de kamer het regt niet toekende, om hem als beschuldigde naar de kamer der pairs te verwijzen, en dat hij geene andere inlichtingen te geven had. De commissie is daarna vergaderd gebleven en was om vier uur nog bijeen. Op dat uur heeft de commissie den minister van justitie bij zich laten verzoeken, die daarop nog langen tijd bij haar is geweest.

« Het antwoord van den heer *Audry de Puyraveau* geeft aanleiding tot algemeene bedenkingen, welke het wenschelijk ware geweest niet in de kamer aan te roeren. Wij zijn niet geroepen om het gedrag van den achtbaren afgevaardigde af te keuren en zijn verzekerd, dat hij naar de inspraak van zijn geweten heeft gehandeld; maar bij de bekende gezindheid der vergadering, zou het ons beter voorgekomen zijn, dat door een stellig antwoord, hetzij omtrent de onderteekening, hetzij omtrent de openbaarmaking van den brief, de berekeningen van het ministerie waren afgesneden geworden.»

— Heden zoude er weder eene openbare zitting van het hof der pairs gehouden worden, maar in den namiddag bij het vertrek van den post, was hetzelve nog niet vergaderd. Dit heeft aanleiding tot allerlei gissingen gegeven. Sommigen beweren, dat het hof der pairs, alvorens verder voort te gaan, gaarne eene soort van toestemming van wege de kamer der afgevaardigden zou gehad hebben, ten aanzien van het proces tegen de zoogenaamde verdedigers, die als onderteekenaars van den voor de pairs beleedigenden brief zijn opgegeven; doch dat het onderzoek dezer zaak bij de kamer der afgevaardigden, voor zoo ver twee van hare leden betreft, blijkt te lang te zullen duren. Anderen zeggen, dat het hof schikkingen zoekt te maken, ten einde vooreerst slechts de niet wederspannige beklaagden voor te brengen, daar nog niet bepaald is hoedanig zal gehandeld worden als de overige wederspannig blijven. Deze laatste zegslieden beweren, dat de weggezondene beklaagden, hoezeer zij ook van een gescheiden zijn, even halsstarrig bij hunne protesten blijven volharden.

— Volgens de oppositie-bladen, moet er iets van belang in het kabinet verhandeld worden, daar de ministers gisteren tweemaal en heden morgen weder bij den heer *de Broglie* vergaderd zijn geweest.

— De advocaten *Trelat* en *Michel* hebben weder een berigt in des dagbladen doen plaatsen, waarbij zij hunne verwondering te kennen geven, dat de president van de kamer der pairs hunne verklaring, dat zij de eenige onderteekenaars van den in regten betrokken brief zijn, nog niet aan de kamer der afgevaardigden medegedeeld heeft. Zij schijnen niet te hechten op de aanmerking, dat de kamer der pairs op zoodanige verklaring, welke gemakkelijk te doen is, de overige personen, die als onderteekenaars zijn opgegeven, en dit tot dus verre niet tegengesproken hebben, niet ongemoeid kan laten, maar de zaak nu naar de regel van regten moet afloopen.

Het ministeriele avondblad deelt eene verklaring mede van eenen sergeant-majoor en eenige andere leden van het 9de legioen der nationale garde, houdende, dat het op hunnen naam gemaakte protest tegen de dienst bij het hof der pairs een valsch stuk is.

— Prins *Leopold* van Sicilie, graaf van Syracuse, is gisteren op het kasteel der Tuilerien aangekomen.

— Prins *Talleyrand* bevindt zich nog te Parijs. Hij en de hertogin *de Dino* hebben gisteren bij den Koning en de koninklijke familie het middagmaal gehouden.

— Volgens brieven uit Madrid, van den 8den dezer, bevestigt het zich, dat de minister *Martinez de la Rosa* aftreedt, omdat hij zich niet kan vereenigen met het gevoelen zijner ambtgenooten, opzigtens de aan te wenden middelen, om aan den burgeroorlog een einde te maken. De middelen zouden zijn, de uitvoering van het viervoudig verbond in al deszelfs gevolgen in te roepen; namelijk, dat onverwijld 10,000 man Portugezen Spanje binnenrukken; dat Engeland hulp van scheepsmagt zendt om de kusten te bewaken, en dat er een Fransch leger van 50,000 man wordt bijeen verzameld, ten einde, des noods, de grenzen over te trekken. Al die maatregelen zouden bij den raad van ministers en van regering aangenomen zijn, in eene junta, waartoe een groot aantal voorname pairs en afgevaardigden opgeroepen waren. Slechts vijf

vaardigden hadden er zich tegen verklaard. De gezanten van Frankrijk, Engeland en Portugal, hadden die conferentien mede bijgewoond en hunne goedkeuring aan de bedoelde maatregelen gehecht. Er zou onverwijld eene nieuwe aanzienlijke geldleening geopend worden. Om de nieuwe kapitalisten, van welken men nieuwe bewijzen van vertrouwen verwacht, genoegen te geven, zouden de coupons der cortes in een gunstigeren stand geplaatst, en de uitgestelde van 1831, naar gelang van hunnen oorsprong, geconverteerd worden.

De brieven, welke deze tijdingen mededeelen, ontveinzen niet, dat de gemoederen in onrust zijn.

De generaal *Cordova*, die door den minister *Valdez*, thans opperbevelhebber van het leger der Koningin in het noorden, naar Madrid gezonden is, moet, namens denzelven, verklaard hebben, dat men tot eene schikking of tot eene vreemde tusschenkomst moet komen.

Men gelooft nu, dat de plaats gehad hebbende onderhandelingen aanvankelijk minder geloopen hebben over eene schikking tusschen de weduwe van *Ferdinand VII* en deszelfs broeder don *Carlos*, dan over eene gelijktijdige tusschenkomst van Engeland, Frankrijk en Portugal, men gelooft dit, omdat het ministerie gaarne ziet en bevordert, dat deze staatkunde ingang vindt. Te Sebastiaan is de buitengewone junta van Guipuscoa bijeengekomen en heeft besloten tot een vertoog aan de Koningin, waarbij eene gewapende tusschenkomst van Frankrijk wordt beschouwd als het eenigste middel om aan 's lands rampen een einde te maken; de geconstitueerde magten van Alava, Biscaije en Navarra zullen dit voorbeeld volgen.

De regeringen van Spanje, Engeland en Portugal zouden het, meent men, wel eens zijn, om aan het bloedvergieten door middel eener gewapende tusschenkomst een einde te maken; maar het Fransche ministerie moet, zegt men, meer voor eene schikking met don *Carlos* zijn en misschien zal deszelfs gevoelen ten laatste wel de overhand behouden.

De *Messager de Chambres* houdt dit voor zeker, en meldt, dat de Spaansche regering waarschijnlijk den luitenant-generaal *de las Amarillas*, president van den raad van regering en van de eerste kamer der cortes, naar Parijs zal zenden; terwijl don *Carlos* van zijne zijde den generaal *Montenegro* derwaarts zou afvaardigen, om over eene minnelijke schikking te onderhandelen.

— In den omtrek van Sivilie heeft zich onlangs eene bende carlisten vertoond, sterk 33 man. Zij is bijna geheel en al gevangen genomen, en het opperhoofd benevens zeven officieren zijn dadelijk doodgeschoten geworden.

In de vergadering van de kamer de procuradores van den 8sten, heeft men over de voorvallen te *Sivilie* gesproken en het ministerie beschuldigd van niet tijdig genoeg maatregelen genomen te hebben om de kwaadwilligen te beteugelen. De heer *Martinez de la Rosa* merkte daarop aan, dat men aan de zaak meer gewigt hechtte, dan zij werkelijk had, en het hem tot genoegen verstrekte te kunnen zeggen, dat, hoezeer die gewesten van troepen ontbloot waren, het gouvernement door zijne waakzaamheid een groot plan der carlisten verijdeld en een opstand in Gallicie voorkomen ...

De nederlaag van een der generaals van het noordelijk leger, *Iriarte*, is te Madrid bekend en heeft veel ongerustheid verwekt. De carlisten zijn er des te stoutmoediger door geworden, en doen ligtingen van volk tot schier in de nabijheid der hoofdstad. De heer *Pascal Puente*, die overtuigd is geworden van eene bende ten behoeve van don *Carlos* te hebben opgeworpen, is met den dood gestraft geworden.

— Een later berigt uit Madrid, dan het bovenstaande, meldt, dat de heer *Martinez de la Rosa* nog altijd minister is en er geenszins eene verandering van ministerie in Spanje op til is.

BRUSSEL, den 20sten Mei.

De stad Brussel wordt tegenwoordig dagelijks in regten om schadevergoeding aangesproken. Nu doen het de onderteekenaars der inschrijvingslijsten tot aankoop der paarden van den Prins van Oranje, wier eigendommen in de maand April 1834 vernield zijn. Dezer dagen zijn er zes zaken van dien aard bepleit geworden. De som, waarover die zaken loopen, bedraagt meer dan twee millioen franken.

— Het hooge militaire geregtshof heeft gisteren in appel beslist, dat het regelmatige tweegevecht en deszelfs gevolgen, volgens de bestaande wetten, niet strafbaar is.

'sGRAVENHAGE, den 21sten Mei.

Naar men verneemt, wordt H. K. K. H. mevrouwe de Prinses *van Oranje* tegen het laatst dezer maand uit het leger in deze residentie terug verwacht, ten einde Hoogstderzelver dochter naar deze hofstad te vergezellen, en van hier de reis naar Baden-Baden te ondernemen.

— Z. Exc. de baron *H. Fagel*, Nederlandsch gezant aan het Fransche hof, die door Z. M. met eene bijzondere zending naar Weenen is belast geworden, ten oogmerk hebbende Keizer *Ferdinand* met de beklimming des troons geluk te wenschen, is, zijne zending volbragt hebbende, dezer dagen in deze residentie teruggekeerd.

— De manschappen der verschillende afdeelingen, die dit jaar zijn aangewezen, om bij de afdeeling grenadiers en bataljons jagers te worden ingedeeld, en achtervolgens hier aankomen, vertrekken, na in deze stad bij hun nieuw wapen te zijn ingelijfd, en als grenadiers of jagers te zijn uitgerust, wederom naar het leger. Zoo hebben gisteren en heden detachementen jagers zich wederom derwaarts begeven.

AMSTERDAM, den 21sten Mei.

Beurs van den 20sten Mei.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. Deze effekten openden à $57\frac{3}{8}$, stegen tot $57\frac{1}{2}$, vielen tot $57\frac{1}{4}$ terug en bleven $57\frac{5}{16}$: er is zeer veel handel daarin gedaan; 5 pCt. $102\frac{3}{8}$ bij zeer onbeduidende affaire; kansbiljetten $26\frac{1}{16}$ *f*: alleen tot dezen koers geschiedde eenige omzetting; oude syndicaat $96\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$; nieuwe $81\frac{3}{8}$, beide bij weinig handel; aandeelen handelmaatschappij $108\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$, 108 à $\frac{7}{8}$; dito nieuwe $102\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$, 102 à $\frac{1}{8}$ bij eenigen handel.

Spanje. 5 pCt. perpetueelen $49\frac{1}{2}$ à $\frac{5}{8}$; naar 3 pCt. was eenigzins vraag de prijs verbeterde zich daardoor eenigzins en bleef $30\frac{11}{16}$ à $\frac{3}{4}$, Fransche uitgestelde prijshoudend en waren ook de afloeningen niet uitgebreid; geopend $22\frac{1}{16}$, geweken tot $21\frac{7}{8}$ en 22 gebleven.

Rusland. Oude Russen $104\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{4}$; nieuwe $104\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{2}$, slechts kleine partijtjes gedaan; naar Russen van 1831 en 1833 was eenigzins vraag en steeg de koers tot $99\frac{1}{16}$ à $\frac{1}{8}$; papieren zoebels $70\frac{1}{2}$ gedaan.

Oostenrijk. Eenige kleine partijtjes 5 pCt. metallieke werden à $99\frac{3}{4}$ en $\frac{13}{16}$ verhandeld; ook $2\frac{1}{2}$ pCt. zijn à $56\frac{1}{2}$ en $\frac{5}{8}$ afgegeven; in nieuwe Weener aandeelen geene omzetting.

Beurs van den 21sten Mei.

Er liepen heden ter beurs verscheidene, doch losse, geruchten; men sprak van eene ernstige ongesteldheid des Keizers van Oostenrijk (ongegrond); ook wilde men over Antwerpen weten, dat men weder meer waarschijnlijkheid had van eene Fransch-Engelsche interventie in Spanje. Ik geef U dit alles, zonder voor de echtheid te willen instaan; doch heeft het, wel niet aanmerkelijk, maar toch eenigzins, ongunstig op de prijzen der publieke effekten gewerkt.

Holland. $2\frac{1}{2}$ pCt. $57\frac{1}{4}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$ in posten gedaan; 5 pCt. $102\frac{1}{4}$, à $\frac{1}{8}$; kansbiljetten $26\frac{1}{8}$ geopend, tot $26\frac{1}{8}$ achteruitgegaan en op deze hoogte gebleven; oude syndicaat $96\frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$; dito nieuwe $81\frac{1}{4}$ à $\frac{3}{8}$.

Spanje. 5 pCt. perpetueelen $49\frac{3}{8}$, $\frac{7}{16}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{5}{16}$; 3 pCt. $30\frac{3}{8}$ à $\frac{1}{2}$; Fransche uitgestelde $21\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{13}{16}$, bij eenigen omzet.

Russische en Oostenrijksche schuldbrieven als gisteren.

Mengelwerk.

Het Fransche Monsterproces.

Wat wij, aan het slot van ons No. 58, te kennen gaven, betrekkelijk den aanvang en het voortzetten van het zoogenoemde Fransche Monster-proces, was voorzeker geen uit de lucht gegrepen vermoeden. Dit proces zou ons, van zelve, menigmaal stof tot artikels opleveren, en ons in de gelegenheid stellen, om er de aandacht onzer geëerde lezers bij te bepalen. Het schandelijk gedrag, dat wij, van deszelfs aanvang, den 5. dezer, door de, allen eerbied voor de hoogste regtbank des rijks, verguizende gedaagden gehouden, hebben moeten mede deelen, zal voorzeker het meerderdeel onzer lezers, even als ons, de diepste verontwaardiging hebben ingeboezemd. De notabelste ingezetenen van *Frankrijk* aan den diep gewortelden, oproergeest van een handvol volks ten doel te zien, en dien geest door de zoogenoemde vrienden en afgewezen verdedigers der beklaagden, openlijk in de Fransche dagbladen te zien huldigen, behoort voorzeker tot de sprekende bewijzen, op welken lagen trap van waarachtig, burgelijk pligtgevoel een deel der Fransche natie, in weerwil harer anders zoo hoog geroemde maatschappelijke beschaving en verlichting, nog staat. De constitutionele vrijheid moge elken individu het gegronde regt toekennen, om tegen de wederregtelijke maatregelen van het gouvernement te velde te trekken, en of door den druk, of bij monde, soortgelijke maatregelen te bestrijden; maar de vrijheid geeft den voor de, bij de grondwet, gesanctioneerde regtbank gedaagde beschuldigde daarom geen regt, om zich door ... verdedigers ... overschreeuwend geweld. Tot welk een uiterste zou zulk een regt leiden, en hoe zeer zou dit regt niet geschikt zijn, om den grootsten booswicht den weg te banen tot het krachteloos maken der regterlijke magt?! Dat eenige regtsgeleerden in *Frankrijk* het in de kamer der pairs door de April-gevangenen gehouden gedrag desniettemin schijnen goed te keuren; de zoodanigen, namelijk, die zich van het geliefkoosde voorregt verstoken zien, om hen te verdedigen, en, bij gelegenheid dier verdediging, hunne republikeinsche gevoelens openlijk te doen uitkomen, is eene daadzaak; maar het hooge geregtshof gaat, in weerwil hunner magteloze pogingen, voort, om deszelfs gewigtige en hoogstmoeijelijke taak te volvoeren, en toont, daardoor, met het gouvernement eenstemmig te willen blijven handelen in de handhaving van orde en oppermagt.

Wij lazen, onderdaags, wel is waar, in het Handelsblad, No. 1101, onder de rubriek: *Particuliere Correspondentie*, dat het bewuste proces onuitvoerbaar was, en er geen middel meer bestond, om hetzelve ten einde te brengen, dat de voorzitter der pairskamer reeds 35 leden kende, die allen gezind waren, om zich te verwijderen, en dat het hof zich dien ten gevolge incompetent zou verklaren, om de debatten langer vol te houden:— maar dit correspondentie-artikel van het Handelsblad is, uit hetgeen onze geëerde lezers, na den 11., uit onze Courant hebben vernomen, bevonden van alle waarheid ontbloot, en voorzeker uit geene andere bron dan die van een los gerucht geput te zijn.

Of het hof der pairs, bij de herhaalde beleedigingen der gedaagden, zich, door zijn gewijsde van den 8., welligt niet aan eene te groote toegevendheid heeft schuldig gemaakt, en voorzigtiger gehandeld zou hebben, met de strafschuldigen dadelijk tot eene gevangenis van 5 jaren, volgens het crimineele wetboek, te straffen, willen wij hier niet onderzoeken, en alleenlijk aannemen, dat gezegde hof daarvoor zijne gegronde redenen gehad heeft. Maar, uit die toegevendheid vloeit daarom nog niet voort, dat hetzelve geenszins ... ten voor het overschreeuwend geweld der gedaagden ... genoeg zou hebben, om zijne taak ten einde te brengen. De eer van dit hof, de eer der geheele regterlijke magt van *Frankrijk* zou door zulk eene lafhartigheid voor altijd geschandvlekt zijn, en door zulk eene lafhartigheid de veerkracht van het Gouvernement eene onherstelbare verlamming ondervinden. De loop der aanhangige procedure moge, en hoogstwaarschijnlijk, nog tot nieuw herhaalde en veelvuldige schandtooneelen aanleiding geven: wij houden het desniettegenstaande voor uitgemaakt zeker, dat het hoogste Fransche geregtshof zijnen standaard niet zal doen bukken voor dien der schaamtelooze wetverguizing; en, welke wapenen de vijanden van den staat ook bezigen, om de bestaande orde van zaken om te keeren, des noods alle middelen, te zijner dienste staande, zal aanwenden, om de schaal der geregtigheid in handen te houden.

Wij herhalen nogmaals, hetgeen wij aan het slot van ons artikel in ons No. 58 zeiden, dat wij met genoegen zien, hoe de Parijsche bevolking, en de nationale garde met haar, zamenstemt, om het gedrag van het bewuste geregtshof goed te keuren en te ondersteunen.

Spoorweg van Amsterdam naar Keulen.

Het is nu bijna een jaar geleden, dat het plan van den *Amsterdamsch-Keulschen* spoorweg aan het publiek werd voorgesteld. Onder de redenen, waarom dat plan toen mislukt is, kan er niet ééne genomen worden uit den aard van het plan zelf, welks deugdelijkheid, belangrijkheid en noodzakelijkheid thans meer en meer ingezien en volkomen erkend worden; maar, om van andere niet te spreken, vindt men ze vooral in de manier en in den vorm van het voordragen van het plan, en in de geweldmakende tegenwerking en tegenschrijving van zoodanigen, die in den voorspoed dier onderneming, kortzigtig genoeg! hun eigen val voorzagen. Thans melden ons de dagbladen, dat men een' spoorweg denkt aan te leggen van *Dusseldorp* naar *Elberfeldt*, en dat men zich vleit daartoe Hollandsch geld te zullen krijgen. Waarschijnlijk zal de Wed. STERK geene brochure behoeven te drukken tegen dit plan, want de stoomsleeperij is hier minder mede gemoeid. Of Hollanders er hunne kapitalen in zullen plaatsen, durven wij niet te verzekeren. Wij voor ons zouden het hun even goed aanraden, als goede plaatsing, als wij het wilden doen voor onzen spoorweg. Maar het zou jammer zijn, dat men de belangen van zijn' eigen handel, en niet minder die van eigen landbouw en industrie, zoo ligtvaardig voorbijzag, om liever elders welvaart te helpen stichten.

Intusschen worden wij somtijds op zeer snuggere artikelen, van de zijde van de Maas, onthaald. Zoo lazen wij, voor eenigen tijd, eene berekening wegens het tarief van den Belgischen spoorweg, waarin werd aangetoond, dat de vrachten van *Antwerpen* naar *Keulen* 15 malen hooger zouden zijn dan die van de Rijnvaart! En waarop was die berekening gebaseerd? Op het tarief, dat men nu, bij het openstellen van het eind wegs tusschen *Brussel* en *Mechelen*, voor passagiers en goederen had aangenomen. Die onnoozele rekenaars hebben niet begrepen, dat, voor ieder eind wegs afzonderlijk, een afzonderlijk tarief kan worden aangenomen, dat zich enkel en alleen behoeft te regelen naar de concurrentie, die men overwinnen wil. Nu vaart er toevallig geen Rijnschip of Stoomboot van de Maatschappij tusschen *Brussel* en *Mechelen*, en heeft men aldaar niets te boven te komen, dan de diligences en het gewoon roulage; zoodat men slechts even beneden die vrachten behoefde te blijven, of ze zelfs op zijde kon komen, omdat men veel meer spoed leverde. Op gelijke wijze zal de rekenaar van de Maas nog eens kunnen cijferen, wanneer het eind tusschen *Mechelen* en *Antwerpen* gereed zal zijn: desgelijks, voor dat van *Mechelen* naar *Leuven*, naar *Luik*, en verder op alle de zijtakken: want al wilden de Rijnschippers voor niet varen, en al wilde de Maatschappij daarenboven het diné en de restauratie nog present doen, dat alles zou niets baten, omdat men daarmede niet naar *Brussel*, *Leuven*, of *Luik* zou komen. De Belgische spoorweg zal dus, op die afdeelingen hooger winsten behalende, zoo veel te gemakkelijker een zeer laag tarief kunnen stellen voor het goederen-transport van *Antwerpen* naar *Keulen*, op welk traject alleen de concurrentie van de Rijnvaart te bevechten zal zijn.

Men gevoelt dit alles zeer goed te *Amsterdam*, en, zoo wij ons niet geheel bedriegen, ziet men hoe langer hoe meer de zaak in hare wezenlijke waarde in. Hetgeen in der tijd voor den spoorweg geschreven is, in brochuren en dagbladen, vindt weerklank bij ieder' onbevooroordeelden koopman; wij voegen er bij, zonder iemand te willen kwetsen, bij ieder' warmen Vaderlander, die zich bedroeft, dat de zenuw van den staat in gevaar wordt gebragt, door eene bejammerenswaardige plaatselijke en persoonlijke jaloezij. Acht millioenen aan rente jaarlijks voor Belgie te betalen, valt zeker zwaar; maar ondernemingszucht en volharding, waardoor in vroegere tijden zooveel groots bij ons gesticht is geworden, ook aan hen aftestaan, — zulk een offer is nog veel zwaarder, en kan ons eenmaal zeer duur opbreken.

N.

De Inwijding van den Belgischen Spoorweg.

De inwijding van den ijzeren spoorweg te *Brussel* was waardig een nationaal feest te zijn. Deze weg zal toch, eenmaal voltooid zijnde, *Belgie* van den geheelen Duitschen handel verzekeren, en tevens een waarborg worden voor de openhouding der *Schelde*. *Antwerpen* zal dan weder bloeijen, en de kooplieden, die zich thans in *Holland* gevestigd hebben, zullen spoedig terugkomen en vele handelshuizen van *Amsterdam* en *Rotterdam*, uit gebrek van handel, zich aldaar komen vestigen. De scheepsbouw zal herleven en rijkdom en welvaart zich in alle standen verspreiden. En dit geluk zal men het gouvernement te danken hebben, hetwelk zich met lief daarstellen des spoorwegs heeft belast. Dat het dan blijve volharden in den verderen aanleg van denzelven; hierdoor zal de betere gelegenheid, welke *Holland* voor den Rijnhandel thans nog bezit, geheel te vallen; de transito-handel over *Amsterdam* en *Rotterdam* zal op *Antwerpen* verplaatst worden; Engelsche en Amerikaansche huizen zullen deze haven voor de Hollandsche verkiezen; minder kosten en meerder spoed zullen hun hiertoe als het ware noodzaken. Ware het ontwerp gelukt, om eenen spoorweg van *Amsterdam* op *Keulen* daar te stellen, alsdan ware *Holland* vóór geweest, bijaldien men, namelijk, dien weg in korter' tijd konde gereed hebben.

Maar dit ontwerp is door den naijver, die tusschen *Amsterdam* en *Rotterdam* heerscht, verijdeld. Veel is er in *Holland* hierover voor en tegen geschreven; de stoomboot-maatschappij en de particuliere belangen hebben aldaar op het algemeen belang gezegevierd; de kooplieden hebben dezelve als eene speculatie of geldbelegging zonder waarborg beschouwd, en het hoofd-oogmerk, het behoud van hunnen handel, uit het oog verloren; terwijl het gouvernement, zijne fondsen tot volhouding van het sijstema van 't statu quo wel benoodigd hebbende, den handel niet heeft kunnen te gemoet komen. Indien eensgezinden het ontwerp niet geheel mogten hebben opgegeven, zullen zij echter te laat ondervinden, dat hunne twisten onzen voorspoed niet bevorderd hebben, want wij zijn reeds te ver gekomen; en eer zij gereed zijn, om er welligt aan te beginnen, is onze handel reeds verlegd.

Door den spoorweg zal Belgie dus eenmaal worden wat vroeger Holland was; en wat zal dit hiertegen kunnen doen? De Schelde sluiten? Daarvoor zullen Frankrijk en Engeland waken, en Duitschland zal nimmer voor ons partij trekkend tenzij het zich goedwillig aan eene schatting, ten voordeele van Holland, wilde onderwerpen. Al de rampen, die Belgie in de laatste jaren getroffen hebben, zullen derhalve rijkelijk door den ijzeren spoorweg vergoed worden, en alles doen herleven en bloeijen; terwijl de mededinging van den Hollandschen handel in het niet zal verzinken.

Gedacht feest der inwijding zal eindelijk in de jaarboeken vermeld staan, en, jaarlijks gevierd wordende (als het feest der herleving van Belgischen handel en nijverheid) voor ons bedroevende herinneringen opleveren. A.

Letternieuws.

Aanhangsel op het algemeen woordenboek van kunsten en wetenschappen, in 8 *deelen bewerkt door wijlen den Heer* G. NIEUWENHUIS, *en te* Zutphen *van* 1820 — 1829 *in het licht verschenen. Bijeenverzameld en in orde gerangschikt door een' Vaderlandsch geleerde. C. — F. Te* Nijmegen, *bij* J. F. THIEME, 1835. XIII, XVIII en 212 *bladz.*

Dit uitgebreide tweede deel strekt, even als het vroeger aangekondigde eerste, alweder ten sprekende bewijze, dat het den verzamelaar en uitgever geenszins aan goede, levenswaardige stof ontbreekt, ter voortzetting van hun loffelijk doel. Uit het voorberigt, met belangrijke inlasschingen aangevuld, blijkt, dat het grootste getal der in dit tweede deel voorkomende artikelen, oorspronkelijk door Nederlanders in den Vaderlandschen geest is bewerkt; dat men geenszins voorbij gezien heeft het mededeelen van uitvoerige levensberigten omtrent vele beroemde of befaamde buitenlanders; dat, op nieuw, van de jongste en beste berigten omtrent land- en volkenkennis gebruik gemaakt is; en dat men alweder de meest mogelijke naauwkeurigheid heeft in acht genomen met betrekking tot de bijdragen uit de natuurlijke historie, de genees-, natuur-, schei-, water-, bouw- en sterrekunde; terwijl men hier eindelijk een aantal beroemde mannen van vroegeren tijd, in het hoofdwerk verzuimd te vermelden, opgenomen vindt.

Onder de uitvoerigst behandelde artikelen noemen wij: CHINA, COCHINCHINA, CURAÇAO, DAGBLADEN, DAVID, DENEMARKEN, DOMBURGSCHE OUDHEDEN, DEMETHE, DUINEN, EISINGA (EISE), ELEUSIS, ENGELSCHE TAAL (LETTERKUNDE), *enz.* EEKEMA (ECCO), FRANKRIJK, (*iets over*) enz. Alle onderscheiden zich door naauwkeurigheid van onderzoek, gepastheid van mededeeling en goeden stijl; terwijl die, welke op de uitbreiding der aardrijkskundige kennis bijzonder doelen, de sprekendste bewijzen opleveren, dat het voorberigt te dien opzigte waarheid behelst. Men bezit derhalve in dit tweede deel, hetwelk, naar het gevoelen van sommigen, eene al te groote en daardoor kostbare volumineusheid heeft verkregen, een' wezenlijken schat van wetenswaardige zaken, die den beoefenaar der letterkunde en der wetenschappen geenszins onverschillig kan zijn. Wij, ten minste, houden, het voor oneindig wenschelijker, iets meer aan een werk, als het onderhavige, te besteden, hetwelk tot de bevordering van wezenlijke kennis zoo onmisbaar is, dan aan een legio andere in het licht verschijnende boeksken, die de nieuwsgierigheid van het lezend publiek wel voor een oogenblik bevredigen, maar op de verrijking van deszelfs verstandelijke vermogens slechts eenen zeer geringen invloed uitoefenen. Reeds meermalen hebben wij de opmerking te berde gebragt, dat werken, als het onderhavige, bij ons te lande natuurlijker wijze kostbaarder zijn *moeten* dan in *Frankrijk* of *Duitschland*, omdat de cirkel van het Nederduitsch lezend publiek oneindig kleiner is, dan die van het Fransch of Duitsch lezende; maar dat die meerdere kostbaarheid ons daarom, als voorstanders van het nationaal goede en nuttige, niet moet doen vertragen in de ondersteuning van ondernemingen, met den geest onzes landaards overeenstemmende, en niet zelden op meer soliditeit gegrond, dan hetgeen buitenlands goedkooper wordt aangeboden.

Doctor Weinholtz Luchtscheepvaart.

Triomf! het tijdstip naakt, zoo lang met smart verbeid!
Dra zal, als 't vooglenheer, de mensch door 't luchtruim rennen;
Geleerde WEINHOLTZ *doet ons 't kunstig middel kennen*
Te reizen boven de aarde in volle zekerheid!

Wie nu op d'ouden tijd, toen 't al der slak geleek,
Zich nog in lof verdiept, is waard in 't stof te wroeten:
Ras zullen wij, met glans, in nooit bezochte streek,
Elk ar, aetherisch groot, per luchtfregat ontmoeten!
Zwicht, aardsche stoomgod! zwicht! verbreek uw raadren span!
Den roem, door u behaald, doet WEINHOLTZ *u verliezen;*
Hij leert aan elk, die 't hier niet langer houden kan,
Het vliegen naar de maan, dat velen reeds verkiezen.

B.

ARNHEM, den 22sten Mei.

Heden, acht dagen geleden, des avonds ten zes ure, had alhier, in de gasthuiskerk, de gewone jaarlijksche uitdeeling plaats der eereprijzen, aan de leerlingen onzer hier gevestigde Teeken-, Bouw- en Meetkundige school, onder de zinspreuk: *Kunstoefening, toegekend*; bij welke gelegenheid, de Heer Mr. *Serrurier* eene redevoering hield, *over het rein gevoel voor het ware schoone*, voorafgegaan, afgewisseld en gevolgd van muzijk.

De bekroonde jongelingen waren, in de 1ste klasse contribuerenden der teekenkunde, *W. J. de Jong*, *H. Herman* en *J. Bouwman*; 1ste klasse begunstigden, *P. IJpenburg* en *J. Tillich*; 2de klasse contribuerenden, *C. v. d. Berg*, *Jos. Schmeink* en *P. Pillo*; 2de klasse begunst. *H. Verwaayen* en *A. Latour*; 3de klasse contribuerenden, *H. Waardenburg* en *D. Juli*; 3de klasse begunstigden, *H. J. Com-*

meesel; 4de klasse, naar het pleister, *A. J. Rutgers;* 5de klasse, naar het leven, *G. H. de Zwart.* In de bouwkunde, 1ste klasse, *J. L. Blankenzeel; G. Brouwer* en *N. Verwaaijen;* 2de klasse, *H. G. Knoops,* met het lot tegen *H. Janssen* en *N. Willemsen;* 3de klasse, *H. Horneman.* In de meetkunde, toegepast op handwerken en ambachten, 1ste klasse, geen prijs; 2de klasse, 1ste orde, *C. Breijer* en *H. J. Proot;* 2de orde, *F. C. M. Matters* en *G. Brouwer,* met het lot tegen *L. H. Eberson;* 3de klasse, *F. Bruins.*

Een aanzienlijk auditorium nam, als gewoonlijk, aan deze plegtigheid deel; eene plegtigheid, welke al de aanwezigen, op nieuw, daadzakelijk overtuigde, dat het genootschap *Kunstoefening* geene pogingen onbeproefd laat, om het *rein gevoel voor het ware schoone* in hen meer en meer aan te kweeken of te helpen bevorderen, die zich, als leerlingen, aan deze bloeijende school hebben doen inschrijven, en door hunnen verdubbelden kunstijver den luister dier school jaarlijks trachten te verhoogen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 21 Mei, 3 El 3 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 6 D.
Den 22 dito 3 El 2 Palm 5 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 10 D.

Heden beviel van eene DOCHTER, *M. S. VAN ROSSUM,* geliefde Huisvrouw van

Ede, den 20sten Mei 1835. S. P. F. MEIJER.

† § † Mr. *M. J. VAN LÖBEN SELS,* Notaris te *Zutphen,* is voornemens, om op Vrijdag den 29sten Mei eerstkomende, bij inzet, en veertien dagen daarna, zijnde den 12den Junij, bij finale veiling, telken reize des voormiddags ten tien ure, te *Lochem* bij de Wed. *J. OUDEN AMPSEN* in het *Wapen van Gelderland,* aan de meestbiedenden te verkoopen:

1o. Het ERVE, *Groot en Kleine Boevink,* ook *den Dollen Hoed* genaamd, gelegen in de buurtschap *Barghem,* gemeente *Laren,* groot 25 Bunders, 61 Roeden en 40 ellen, — éénestem hebbende in de nog onverdeelde mark van *Barghem.*

Dit Erve zal, zoo wel in massa als parceelen, geveild worden.

2o. De KATERSTEDE, *de Hardermaat* genaamd, alsmede gelegen in dezelfde buurtschap *Barghem,* gemeente *Laren,* groot 11 Bunders, 73 Roeden en 70 Ellen en insgelijks éénestem hebbende in dezelfde onverdeelde mark van *Barghem.*

3o. Eene WEIDE, *de Rondemate* genaamd, gelegen bij het Tolhuis te *Lochem,* in de gemeente *Lochem,* groot 3 Bunders, 29 Roeden en 10 Ellen.

4o. Eene WEIDE, aan den *Burenkamp* gelegen, in de buurtschap *Klein Dochteren,* gemeente *Laren,* groot 2 Bunders, 40 Roeden en 10 Ellen.

Nadere informatien zijn te bekomen te *Zutphen* ten Kantore van genoemden Notaris, en te *Lochem* bij den heer *J. W. JOOSTEN.*

§ § § Mr. *J. NIJHOFF,* Notaris, residerende te *Arnhem,* als daartoe door de regtbank van eersten aanleg benoemd, zal op Maandag den 1e Junij 1835, des avonds ten 6 ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem,* bij toeslag publiek verkoopen, de navolgende TIENDEN, onder meer anderen heenkomende uit de nalatenschap van den Hoogwelgeboren Heer *A. F. R. E. BARON VAN HAERSOLTE,* te *Arnhem* overleden, als:

1o. Een achtste gedeelte van den *Brandsenburger* TIEND onder *Eede* en *Lunteren,* getrokken wordende het eene jaar voor ½ onder *Lunteren,* en het andere jaar voor ¼ onder *Wekenum, Westeneng, Roekelt* en *Ruitenbeek,* van welk ⅛ de gemiddelde jaarlijksche opbrengst, gedurende de laatste 17 jaren, is *f* 216,— bij inzet met de hoogen gebragt tot *f* 3811,00.

2o. Den halven *Ringelberger* TIEND, gaande uit eenige LANDERIJEN onder *Brummen* en *Voorst,* van welke helft de gemiddelde jaarlijksche opbrengst, gedurende de laatste 20 jaren, is *f* 372, bij inzet met de hoogen gebragt tot *f* 5300,00.

Nadere informatien, ook omtrent de verkoops-voorwaarden, zijn te bekomen bij genoemden Notaris *NIJHOFF,* voorts bij den Notaris, Mr. *G. VAN ECK,* beiden te *Arnhem.*

§ † § Mr. *J. NIJHOFF,* Notaris te *Arnhem,* zal op Maandag den 1e Junij 1835, des avonds ten zes ure, in het *Zwijnshoofd* te *Arnhem,* bij toeslag publiek aan den meest biedenden verkoopen:

Een ruim hecht en sterk, voor weinige jaren geheel nieuw gebouwd HUIS en ERVE, met BRONWATERSPOMP, ruime KELDER en verdere gemakken, staande en gelegen binnen *Arnhem,* op den hoek van de *Nieuwstad,* vooral sedert de aldaar gemaakte opening zeer bijzonder gesitueerd tot alle neering en bedrijf, en hebbende uitzigt op het Stads Cingel, in Wijk E. No. 180. Kadaster sectie O No. 388, in eigendom bewoond door den Kruidenier *H. VAN BEEKEN.*

Te aanvaarden 1o. November eerstkomende; — met de hoogen bij inzet gebragt tot *f* 1399,00.

Nadere informatien zijn te bekomen bij genoemden Notaris *NIJHOFF,* terwijl men zich ter bezigtiging bij den Eigenaar vervoege.

† § † Op Vrijdag den 12den Junij 1835, des voordemiddags ten 10 ure, zal op den huize *Nettelhorst,* in de nabijheid der Stad *Lochem,* publiek verkocht worden: Eene exquise partij ORANJE-, CITROEN-, GRANAAT- en LAUWRIER-BOOMEN, en andere soorten van POT-GEWASSEN. — Ter bezigtiging kan men zich, dagelijks, bij den Tuinman, op genoemden huize, aanmelden.

§ § § De Ondergeteekende heeft de eer ter kennisse te brengen van hare Vrienden en Begunstigers, zoo binnen als buiten dit Rijk, dat, ten gevolge van haren gevorderden ouderdom, zij, te rekenen van den 1sten Junij aanstaande, hare Affaire als Commissionair in INLANDSCHE TABAK, en gedreven onder hare firma, kwiteerende, dezelve geheellijk heeft overgedaan aan haren jonsten Zoon, den Heer *S. VAN MINDEN,* die dezelve dan ook, van dien dag af, geheel voor zijne eigene rekening en onder zijne eigene firma zal voortzetten.

Zij bedankt, mits deze, hare Begunstigers en Vrienden voor het aan haar geschonken vertrouwen, en neemt de vrijheid haren evengenoemden Zoon bij voortduring in hetzelve aan te bevelen. Noodigende, mits deze, uit alle degenen welke nog eenige vordering ten haren laste mogten hebben, uit hoofde van voornoemde TABAKS-AFFAIRE, daarvoor hunne betaling te komen ontvangen, alsmede hen, welke als nog eenige gelden uit gelijken hoofde voortspruitende, mogten verschuldigd zijn, de voldoening te willen effectueeren.

Wageningen, den 22sten Mei 1835,

Wed. A. VAN MINDEN.

De Ondergeteekende, zich betrekkende op bovenstaande advertentie, neemt de vrijheid zich in de gunst en het vertrouwen van Heeren Kooplieden en Fabriekanten aan te bevelen.

Wageningen, den 22sten Mei 1835.

S. VAN MINDEN.

§ † § De Ondergeteekende maakt bekend, dat de WANDELINGEN, op het Landgoed *Wadenoijen,* den 17den Mei eerstkomende worden opengesteld, en dat bij haar in het *Zomerhuis,* even als in het vorige jaar, zoowel Vruchten als andere Ververschingen zullen verkrijgbaar zijn.

Wadenoijen, den 12den Mei 1835.

E. TERSPIL.
Kasteleinesse.

† § † In een huishouden, te *Zutphen,* waar geene vrouw is, vraagt men, van stonden aan, eene KEUKEN-MEID, niet onder dan 40 jaren, van de gereformeerde Godsdienst, welke voldoende getuigenis kan bijbrengen van hare bekwaamheid en gedrag; zullende de bekwaamheid, tot regeling van haar loon, in aanmerking worden genomen. — Adres met franco-brieven bij den Boekhandelaar *THIEME.*

Te Huur,

tegen 1o. Julij, een HUIS, voorzien van *drie* BOVEN- en *twee* BENEDENKAMERS met TUIN. Te bevragen bij *G. VAN BERKUM,* Mr. Timmerman, te *Arnhem.*

TE HUUR,

om dadelijk, of later, te aanvaarden, in de fraaije boschachtige landstreek tusschen *Twello* en *Terwolde,* op het GOED, *de Hoeven,* EENE NETTE EN BEKNOPTE WONING, bestaande in modern behangen KAMER, KEUKEN, KELDER, een *paar* BOVENKAMERS en ZOLDER; BLOEM- en MOESTUINEN, met VRUCHTBOOMEN.

Men zou, des begeerende, ook de daaraan nieuw opgebouwde BOERENWONING, met vier à vijf morgens gemengde KLEI-BOUWLAND en ook eenig WEILAND, naar verkiezing, daarbij kunnen pachten. Kunnende men zich nader hierover adresseren op den Huize *Hunderen,* bij *Twello.*

Verkooping van Paarden.

De Notaris *KOLFSCHOTEN,* te *Arnhem,* zal, op Maandag den 25sten Mei 1835, 's voormiddags ten 10 ure, ten huize van den Kastelein *J. MEULENBROEK,* aan de Velper-Barrière aldaar, op crediet verkoopen:

14 Stuks jong gedresseerde RIJ- en TREKPAARDEN, van 3 tot 8 jaar oud.

Speelkaarten-, Kartonbladen- en Kinder-Prenten-Fabrijk

van F. E. L. Kruyt te Amersfoort.

Mijnen geëerden begunstigers als deze dienende tot berigt, dat mijne fabrijk met het voorjaar wederom ruim voorzien is van alle soorten en dikten van KARTON- of KAARTE-BLADEN, roijaal formaat à *f* 14, *f* 12, *f* 10, *f* 9 de 100 stuks, bij grootere partijen minder; wijders meer dan 100 soorten heel fijn geplaatdrukte en houtsnee-prenten — houtsnee fraai gekleurd à *f* 2,75, plaatdruk à *f* 3,80, *f* 5, *f* 6, *f* 7, *f* 8; alle soorten van gekleurd papier: als marmer à *f* 9, *f* 10; best sits à *f* 6,50, *f* 5,50; effen in alle kleuren à *f* 7; goudpapier à *f* 19; alle soorten van speelkaarten *f* 20, *f* 18, *f* 15, *f* 13, *f* 10, Jas 32 à *f* 13, *f* 11, *f* 10, *f* 8, *f* 7 het gros, 144 spel. Extra goed bewerkt. Verzoeke aanvrage om monsters franco.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.